

Bryssel den 2.3.2017
COM(2017) 203 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

TILL EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA RÅDET OCH RÅDET

Femte rapporten om framsteg i riktning mot en effektiv och verklig säkerhetsunion

Femte rapporten om framsteg i riktning mot en effektiv och verklig säkerhetsunion

I. INLEDNING

Detta är den femte månatliga rapporten om framsteg i riktning mot en effektiv och verklig säkerhetsunion och den omfattar utveckling på två huvudområden – dels bekämpning av terrorism, organiserad brottslighet, it-brottslighet och stöd till sådan verksamhet, dels förstärkning av försvaret inför och förmågan att stå emot dessa hot.

För att det ska gå att bygga en effektiv och verklig säkerhetsunion måste EU-lagstiftningen antas i tid och genomföras fullständigt och effektivt.

Den 13 december 2016 enades ordförandena för parlamentet, rådet och kommissionen i en gemensam förklaring¹ om 58 prioriterade rättsakter för 2017. Bland dessa finns ett antal förslag som är under behandling och som är avgörande för att säkerhetsunionen ska kunna förverkligas, bland annat direktivet om bekämpande av terrorism, skjutvapendirektivet, EU-systemet för in- och utresa, EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd (Etias), direktivet om penningtvätt och finansiering av terrorism, det europeiska informationssystemet för utbyte av uppgifter ur kriminalregister (Ecris) och förordningen om integritet och elektronisk kommunikation. Det är ytterst viktigt att överenskommelser snabbt nås om dessa förslag. I denna rapport ges en lägesrapport om vart och ett av dem.

Fokuseringen på genomförande gäller även befintlig lagstiftning, däribland instrument som fortfarande håller på att införlivas. I denna rapport ges också en uppdatering om viktiga ärenden i denna kategori, såsom sprängämnesprekursorer, passageraruppgifter, Prümbesluten om utbyte av fordons-, fingeravtrycks- och DNA-uppgifter mellan medlemsstater och införlivandet av it-säkerhetsdirektivet.

Utöver framsteg när det gäller lagstiftningen behandlar denna rapport även genomförandet av några icke-lagstiftningsåtgärder som är viktiga för säkerhetsunionen när det gäller att bygga upp EU:s motståndsförmåga, såsom kommissionens arbete med att motverka radikaliserings genom nätverket för kunskapsutbredning om radikaliserings samt med skydd av mjuka mål och luftfartsskydd i tredjeländer.

April månads rapport kommer att fokusera på organiserad brottslighet och prioriteringarna för EU:s **policy**cykel för 2017, som utgör en strategisk ram för stärkandet av effektivt samarbete mellan nationella brottsbekämpande byråer, EU-byråer och EU-institutioner på detta område samt om operativt polissamarbete och rättsligt samarbete, t.ex. genom gemensamma utredningsgrupper.

II. GENOMFÖRANDE AV LAGSTIFTNINGSPRIORITERINGAR FÖR ATT BÄTTRE SKYDDA MEDBORGARNAS SÄKERHET

Förra månaden tog EU ett viktigt steg framåt i kampen mot terrorism då Europaparlamentet antog kommissionens förslag till ett **direktiv om bekämpande av terrorism**. Planen är att rådet ska anta förslaget i början av mars. När direktivet har genomförts kommer det att ge brottsbekämpande myndigheter och åklagare viktiga verktyg för att bekämpa föränderliga terroristhot, bland annat kriminalisering av verksamhet som är knuten till utländska terroriststridande, terroristutbildning och finansiering av terrorism. Genom direktivet förbättras också de befintliga bestämmelserna om utbyte av information om terroristbrott, och

¹ https://ec.europa.eu/priorities/publications/joint-declaration-eus-legislative-priorities-2017_en

det blir möjligt att avlägsna terroristinnehåll online och på så vis fortsätta hålla EU säkrare utan att ge avkall på de grundläggande rättigheterna. Slutligen kommer direktivet att förbättra ställningen och rättigheterna för offer för terrorism genom att se till att de har tillgång till stödtjänster direkt efter en attack och så länge det är nödvändigt. Efter en politisk överenskommelse mellan medlagstiftarna i november 2016 röstade Europaparlamentets plenum för förslaget den 16 februari och rådet kommer nu att gå vidare med ett formellt antagande i början av mars. Medlemsstaterna har 18 månader på sig att införliva direktivet i nationell lagstiftning. Kommissionen kommer att underlätta ett snabbt och korrekt införlivande i medlemsstaterna genom ett antal seminarier som inleds före sommaren 2017. Genom direktivet införlivar EU 2015 års tilläggsprotokoll till Europarådets konvention om förebyggande av terrorism. Många medlemsstater har redan vidtagit de nödvändiga åtgärderna för att uppdatera sin lagstiftning i enlighet med protokollet.

Efter en politisk överenskommelse mellan medlagstiftarna den 20 december 2016 om översynen av **skjutvapendirektivet** för att skärpa kontrollerna av och förbuden mot de farligaste typerna av vapen väntas Europaparlamentets plenum rösta den 14 mars. Genom förslaget utökas de typer av vapen som omfattas av det strängaste kategori A-förbudet avsevärt, bland annat automatvapen som byggts om till halvautomatiska och militära halvautomatiska vapen med magasin med stor kapacitet och laddningsmekanism. När direktivet är tillämpligt kommer det inte längre att vara möjligt att köpa eller sälja dessa vapen, utom för en mycket smalt definierad grupp licensinnehavare – såsom museer eller tävlingsskyttar – som blir föremål för strikta säkerhets- och övervakningskrav. Förslaget innebär även mycket striktare kontroller av spårbarhet, märkning och deaktiverade vapen. Parallellt med detta har kommissionen tillsammans med medlemsstaternas experter i den tekniska kommittén arbetat vidare på standarder om deaktivering. En överenskommelse nåddes den 8 februari om reviderade striktare tekniska kriterier som nu innan de formellt antas ska testas för att säkerställa att de resulterar i effektiv oåterkallelig deaktivering. Samtidigt utökar kommissionen sina insatser för att bekämpa olaglig handel med vapen tillsammans med viktiga tredjeländer såsom länderna på västra Balkan. Kampen mot olagliga skjutvapen bör också prioriteras i nästa policycykel om grov och organiserad brottslighet för perioden 2017–2021.

Diskussioner pågår i Europaparlamentet och rådet om kommissionens förslag om att inrätta ett **EU-system för in- och utresa** för att förbättra gränsförvaltningen, bekämpa irreguljär migration och stärka den inre säkerheten genom att registrera tredjelandsmedborgares passage över Schengenområdet yttre gränser. Diskussioner förs också om ett **EU-system för reseuppgifter och resetillstånd** (Etias), som ska göra det möjligt att på förhand kontrollera om personer som inte behöver visering utgör en säkerhets- eller migrationsrisk. Europaparlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (LIBE) antog sitt förhandlingsmandat om **EU-systemet för in- och utresa** den 27 februari 2017. Kommissionen uppmanar bägge medlagstiftarna att snabbt göra framsteg i de påföljande förhandlingarna med tanke på måldatumet juni 2017 som Europeiska rådet fastställde i december 2016.

När det gäller **Etias** diskuterar medlemsstaternas experter som bäst kommissionens förslag på arbetsgruppsnivå inom rådet samtidigt som Europaparlamentets LIBE-utskott har utsett sin föredragande för ärendet.

När det gäller kommissionens förslag att utvidga det **europiska informationssystemet för utbyte av uppgifter ur kriminalregister (Ecris) till tredjelandsmedborgare** undersöker kommissionen tekniska lösningar för en centraliserad infrastruktur som skulle stödja utbytet av sådan information. Med beaktande av de rekommendationer som expertgruppen för

informationssystem och interoperabilitet ska lägga fram i april 2017 kommer kommissionen att lägga fram ett ändrat förslag till rättsakt i juni 2017.

Kommissionens förslag om **riktade ändringar av fjärde direktivet mot penningtvätt** antogs av kollegiet den 5 juli 2016. Efter att ha granskat förslaget enades rådet om ett förhandlingsmandat den 20 december 2016. Förslaget har utformats för att omfatta nya finansieringsmetoder för terrorism, såsom virtuella valutor och förbetalda kort, och att öka öppenheten för att bidra till bekämpningen av penningtvätt. Europaparlamentets betänkande antogs den 28 februari 2017. Kommissionen uppmanar medlagstiftarna att snarast möjligt slutföra förhandlingarna om detta viktiga förslag som kommer att bidra till att ytterligare minska de resurser som är tillgängliga för terrorister.

Lagstiftningsförfarandet har inletts både i Europaparlamentet och rådet om kommissionens förslag till en **förordning om integritet och elektronisk kommunikation**. Målet är att skapa lika villkor för leverantörer av elektronisk kommunikation och uppnå en hög skyddsnivå för konsumenter och samtidigt göra det möjligt för företag att vara innovativa. I Europaparlamentet kommer LIBE att vara ansvarigt utskott och utser sin föredragande inom kort, med utskottet för industrifrågor, forskning och energi, utskottet för rättsliga frågor samt utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd som associerade utskott. Arbetet har också inletts på arbetsgruppsnivå inom rådet. Eftersom det är ett prioriterat ärende för de tre institutionerna förväntas framsteg göras snabbt så att förordningen kan börja tillämpas den 24 maj 2018, samtidigt som den allmänna dataskyddsförordningen blir tillämplig.

III. GENOMFÖRANDE AV ANDRA LAGSTIFTNINGSSINICIATIV

Utöver de förslag som nämns i den gemensamma förklaringen och som är under behandling är det viktigt att notera att arbetet pågår i Europaparlamentet och rådet om kommissionens förslag att stärka **Schengens informationssystem (SIS)** för att förbättra gränsförvaltningen och bekämpa terrorism och gränsöverskridande brottslighet på ett bättre sätt. Medlemsstaternas experter diskuterar förslaget på arbetsgruppsnivå inom rådet. Europaparlamentets LIBE-utskott håller för närvarande på att utse sin föredragande. De föreslagna åtgärderna kommer att leda till viktiga förbättringar av informationsutbytet och samarbetet mellan medlemsstaterna, framför allt genom ett krav på att skapa en SIS-registrering i fall som rör terroristbrott, införandet av en ny registreringskategori för ”okända efterlysta personer”, införandet av systematiska kontroller i SIS av EU-medborgare vid de yttre gränserna och tillägg av fullständig åtkomsträtt för Europol. De föreslagna ändringarna kommer också att bidra till en effektiv verkställighet av inreseförbud för tredjelandsmedborgare vid de yttre gränserna genom att det blir obligatoriskt att föra in dem i SIS. Verkställigheten av beslut om återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna förbättras genom en ny registreringskategori för beslut om återvändande. Kommissionen uppmanar medlagstiftarna att påskynda arbetet i denna viktiga fråga.

Den 21 december 2016 föreslog kommissionen ett nytt direktiv för att **kriminalisera penningtvätt**, som också skulle ge de behöriga myndigheterna de straffrättsliga bestämmelser som behövs för att åtala brottslingar och terrorister. De föreslagna åtgärderna skulle – när man enats om dem – inrätta minimiregler för definition av brott och fastställande av påföljder vid penningtvätt, jämna ut existerande skillnader mellan nationella bestämmelser vilka brottslingar kan utnyttja, avlägsna hinder för gränsöverskridande rättsligt samarbete och polissamarbete genom att fastställa gemensamma bestämmelser för att förbättra utredningar av brott som rör penningtvätt samt se till att EU-standarderna ligger i linje med de

internationella skyldigheterna på detta område, enligt Europarådets Warszawakonvention och rekommendationerna från arbetsgruppen för finansiella åtgärder. Sedan dess har diskussioner inletts i rådet på arbetsgruppsnivå i syfte att enas om en allmän riktlinje före sommaren. Diskussioner väntas börja inom kort i Europaparlamentet. Kommissionen välkomnar dessa framsteg och uppmanar medlagstiftarna att prioritera denna fråga.

När det gäller luftfartsskydd innefattar den befintliga EU-lagstiftningen om tekniska specifikationer och prestandakrav för **säkerhetskontrollutrustning inom luftfarten** vid EU:s flygplatser inte något rättsligt bindande, EU-övergripande system för bedömning av överensstämmelse för att säkerställa att de nödvändiga standarderna uppfylls vid alla flygplatser inom EU. Därför kan utrustning som certifierats i ett EU-land inte säljas i andra EU-länder. Kommissionen lade därför fram ett förslag i september 2016 om att skapa ett samlat EU-certifieringssystem som bygger på en gemensam testmetod och att tillverkarna utfärdar intyg om överensstämmelse som blir giltiga i alla EU-länder i enlighet med principen om ömsesidigt erkännande. Ett sådant system skulle råda bot på marknadsfragmenteringen, stärka EU:s säkerhetsindustris konkurrenskraft, främja sysselsättningen i sektorn och i slutändan bidra till att förbättra flygsäkerheten i hela Europa. Förslaget diskuteras för närvarande av medlagstiftarna på arbetsnivå.

Kommissionen har fortsatt sitt arbete med att se till att EU-bestämmelserna om **olaglig tillverkning av hemmagjorda sprängämnen** är anpassade till framväxande hot². I november 2016 stärktes bestämmelserna om saluföring och användning av **sprängämnesprekursorer** som kan användas för olaglig tillverkning av hemmagjorda sprängämnen genom att tre ämnen³ lades till i förteckningen⁴ över de ämnen som omfattas av strikta rapporteringskrav om alla misstänkta transaktioner, försvinnanden och stölder. Dessutom planerar kommissionen att under 2017 inleda en utvärdering av effektiviteten av förordning (EU) nr 98/2013 för att stärka de befintliga restriktionerna och kontrollerna.

Kommissionen har också vidtagit åtgärder mot de medlemsstater som ännu inte har genomfört alla bestämmelser i förordning (EU) nr 98/2013 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer. Efter de första stegen i överträdelseförfarandena i maj och september 2016 inledde kommissionen det andra steget den 15 februari genom att rikta motiverade yttranden till Cypern, Frankrike och Rumänien. Dessa medlemsstater har ännu inte fastställt de nödvändiga bestämmelserna om påföljder som ska tillämpas på överträdelser av de restriktioner och kontroller som införts för de farliga kemikalier som terrorister skulle kunna använda för att tillverka hemmagjorda sprängämnen.

Kommissionen stöder fortsättningsvis medlemsstaterna i deras arbete med att snabbt genomföra EU:s direktiv om **passageraruppgifter** och inrätta enheter för passagerarinformation i varje medlemsstat. I december 2016 anordnade kommissionen ett tredje möte med medlemsstaternas experter för att utbyta erfarenheter och bästa praxis. De preliminära milstolparna för inrättandet av enheter för passagerarinformation anges i kommissionens genomförandeplan från november 2016 och används för att övervaka genomförandet av direktivet. Jämfört med den situation som beskrevs i genomförandeplanen kan sex medlemsstater nu inkluderas i den kategori av medlemsstater som har både ett funktionellt eller nästan funktionellt system för passageraruppgifter och en särskild rättslig grund med bestämmelser om insamling och behandling av passageraruppgifter.

² Se även: Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om tillämpning av, och delegering av befogenhet inom ramen för, förordning (EU) nr 98/2013 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer, den 28 februari 2017.

³ Kommissionens delegerade förordningar (EU) 2017/214, 2017/215 och 2017/216 av den 30 november 2016, EUT L 34, 9.2.2017, s. 1.

⁴ Bilaga II till förordning (EU) nr 98/2013, EUT L 39, 9.2.2013, s. 1.

Kommissionen tar regelbundet emot information från samtliga medlemsstater om hur genomförandet framskrider. För 2017 har 70 miljoner euro avsatts inom ramen för fonden för inre säkerhet för genomförandet av direktivet om passageraruppgifter, och kommissionen diskuterar med medlemsstaterna om ändringar av deras nationella program inom ramen för fonden för att tillföra den extra finansieringen.

På området informationsutbyte mellan medlemsstater inrättades 2008 genom **Prümbesluten**⁵ förfaranden för snabba och effektiva utbyten av uppgifter mellan medlemsstater genom fastställande av bestämmelser och inrättande av en ram som gör det möjligt för medlemsstaterna att söka i varandras databaser med DNA-analyser, system för identifiering av fingeravtryck och fordonsregister. De franska utredarna hade hjälp av Prümverktyget efter terroristattacker i Paris i november 2015. Betydande framsteg har gjorts med genomförandet av Prüm under de senaste månaderna, med ökande mängd utbyte av uppgifter. Nästan ett årtionde senare har emellertid ett antal medlemsstater ännu inte genomfört besluten. Kommissionen har därför använt de verkställighetsbefogenheter den gavs i Lissabonfördraget på området rättsliga och inrikes frågor⁶ för att inleda överträdelseförfaranden mot Grekland, Irland, Italien, Kroatien och Portugal för underlåtenhet att uppfylla Prümbesluten⁷.

I den fjärde lägesrapporten om säkerhetsunionen⁸ beskrevs de olika delar av arbetet som redan har påbörjats för att ta itu med it-hot. Där framhölls även den centrala rollen för it-säkerhetsdirektivet, som ligger till grund för bättre samarbete på EU-nivå och motståndskraft mot it-angrepp och it-incidenter. Det första formella sammanträdet i den **samarbetsgrupp för it-säkerhet** som inrättades genom direktivet hölls i februari med medlemsstater, kommissionen och Europeiska unionens byrå för nät- och informationssäkerhet (Enisa). Gruppen behandlade viktiga frågor kring införlivandet och enades om att arbeta vidare i expertgrupper kring ett antal aspekter, bland annat kriteriet att fastställa om leverantören är av kritisk betydelse, samrådsförfarandet när det gäller en leverantörs gränsöverskridande verkan och förfarandet för obligatoriskt utbyte av information mellan berörda medlemsstater. För att stödja **genomförandet av regelverket om it-brottslighet** riktade kommissionen i december 2016 motiverade yttranden till Bulgarien, Belgien och Irland, som ännu inte har anmält ett fullständigt införlivande av direktiv 2013/40/EU om angrepp mot informationssystem i sin nationella lagstiftning. Den 16 december antog kommissionen också två rapporter⁹ om genomförandet av direktiv 2011/93/EU om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi, med en rapport som särskilt fokuserade på åtgärder som medlemsstaterna vidtar mot webbplatser som innehåller eller sprider barnpornografi.

IV. GENOMFÖRANDE AV ICKE-LAGSTIFTNINGSSÅTGÄRDER

Kommissionen spelar en viktig roll när det gäller att driva, underlätta, finansiera och samordna arbetet på ett flertal icke-lagstiftningsområden som är centrala i kampen mot terrorism och organiserad brottslighet, såsom radikaliserings, skydd av mjuka mål,

⁵ Rådets beslut 2008/615/RIF och 2008/616/RIF.

⁶ Från och med den 1 december 2014 efter en fem års övergångsperiod som föreskrivs i protokoll 36 till Lissabonfördraget.

⁷ De här medlemsstaterna har ännu inte sett till att uppgifter inom minst två av de tre kategorierna (DNA, fingeravtryck och uppgifter ur nationella fordonsregister) utbyts automatiskt. Alla fem medlemsstaterna har svarat på de formella underrättelserna. Svaren granskas som bäst av kommissionens avdelningar.

⁸ COM(2017) 41 final.

⁹ COM(2016) 871 final och COM(2016) 872 final.

transportsäkerhet, it-säkerhet och hybridhot. För att svara på de hot som återvändande utländska terroriststridande och onlineradikalisering utgör krävs fortlöpande insatser för att identifiera, stödja och övervaka de personer som är sårbara för radikaliserings och samtidigt arbeta för att minska terroristpropagandan online och ge trovärdiga motbudskap. Attacken i Berlin i december 2016 framhävde än en gång hur viktigt det är att skydda mjuka mål.

Kommissionen och **expertcentrumet vid nätverket för kunskapsspridning om radikaliserings (RAN)** utökar arbetet med att ge både yrkesverksamma och beslutsfattare konkreta riktlinjer och rekommendationer för att på ett effektivare sätt förebygga och motverka befintliga och framväxande utmaningar i fråga om radikaliserings. I februari 2017 startade kommissionen ett nytt nätverk av nationella beslutsfattare som arbetar med förebyggande. Detta nya politiska nätverk har två huvudmål: att stärka och institutionalisera utbytet av sakkunskap och erfarenheter om förebyggande lösningar och strategier mellan medlemsstaterna samt att se till att medlemsstaterna engagerar sig djupare i RAN-verksamhet. Det kommer att komplettera det befintliga RAN, som sammanför personer som är verksamma i första ledet, med ett mer politiskt orienterat nätverk och bidra till att god praxis integreras i nya politiska initiativ.

Expertcentrumet vid RAN har också inlett arbetet med en handbok om **återvändandereaktioner** för att ge yrkesverksamma runtom i Europa de färdigheter, kunskaper och det självförtroende som behövs för att sörja för lämpligast och effektivast möjliga åtgärder. Eftersom vissa återvänder med mycket små barn har kommissionen gett RAN i uppgift att utarbeta riktlinjer om hur man kan skydda och stödja barn som har fötts eller vuxit upp på ett territorium som styrs av terrorister eller som har vuxit upp i en radikaliserad miljö inom EU.

Dessutom kommer RAN under 2017 att utarbeta en handbok med **särskilda riktlinjer för att förhindra polarisering** och komma till rätta med radikaliserings. Expertcentrumet vid RAN kommer att ta fram två verktygslådor för **utbildning om medvetenhet om radikaliserings** för yrkesverksamma i första ledet om **lokala strategier och metoder** för att hjälpa dem som slåss mot radikaliserings på gräsrotsnivå.

När det gäller radikaliserings online håller man på att genomföra de åtgärder som överenskomms med internetföretag vid EU:s internetforums möte i december 2016. Databasen över hasher – en plattform för att flagga terroristinnehåll online i syfte att se till att det avlägsnas oåterkalleligt – som utvecklats av internetbranschen i nära samarbete med kommissionen väntas vara redo att tas i bruk under denna månad. Den 15 mars 2017 kommer kommissionen också att inleda sitt program för att stärka civilsamhällets ställning, med ett finansiellt anslag på 15 miljoner euro för att stärka effektiva motbudskap online.

Förebyggande av radikaliserings innebär också att man tar itu med de underliggande orsakerna, bland annat stigmatisering av samhällen, intolerans och rasism. Kommissionen främjar insatser för utbildning, interkulturell dialog, delaktighet och icke-diskriminering genom EU-finansiering. I januari 2017 tog kommissionen emot projektansökningar inom ramen för programmet Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap¹⁰ vilka bland annat syftade till att förebygga och bekämpa antisemitiskt och antimuslimskt hat och intolerans samt att främja bättre förståelse mellan olika samhällen, t.ex. genom tvärreligiös och interkulturell verksamhet. Åtgärder vidtas även för att utveckla verktyg och praxis för att förebygga och motverka rasistisk och främlingsfientlig hatpropaganda online.

¹⁰ I januari 2017 gick ansökningstiden ut för inbjudan att lämna förslag till programmet Rättigheter, jämlikhet och medborgarskap om 4 475 000 euro.

Som meddelades i den fjärde lägesrapporten om säkerhetsunionen sammankallade kommissionen i februari det första seminariet om **skydd av mjuka mål**, med medlemsstaternas experter från olika discipliner (terroristbekämpning, brottsbekämpning, transportsäkerhet och forskning), för att diskutera olika sätt att förbättra skyddet av mjuka mål (transport, idrottsevenemang, shoppingcentrum, skolor osv.). Seminariet är ett första steg mot inrättandet av en EU-plattform där medlemsstaterna kan utbyta erfarenheter för att förbättra sin motståndsförmåga och skyddet mot framtida attacker mot mjuka mål. Följande områden fastställdes för ytterligare utbyten: att integrera **riskbedömningsmetoder** i planeringen av offentliga evenemang eller skyddet av folksamlingar, att ta itu med den utmaning som **insiderhot** utgör genom omprövning av kontrollförfaranden, att förbättra **tidig upptäckt** av vapen och sprängämnen genom testning och användning av innovativ detekteringsutrustning och genom att undersöka möjliga gemensamma standarder för andra ändamål än luftfart samt att **öka medvetenheten hos allmänheten** och förbättra reaktionsförmågan i attacksituationer och samarbetet mellan regeringar och **privata aktörer**. Ett ytterligare prioriteringsområde som fastställdes var gemensamt arbete om skydd genom stadsplanering för uppförandet av nya byggnader och offentliga platser.

När det gäller **hybridhot** kommer kommissionen och den höga representanten att rapportera till rådet i juli 2017 om genomförandet av de 22 åtgärderna i 2016 års gemensamma ram för att motverka hybridhot, vilken framför allt täcker skydd av kritisk infrastruktur (t.ex. på området energi och transportinfrastruktur och transportsystem). Den gemensamma ramen är avsedd att främja såväl EU:s och medlemsstaternas som partnerländernas motståndsförmåga och att förbättra samarbetet med Nato¹¹ i kampen mot dessa hot.

På området transportsäkerhet har EU utvecklat en robust ram för luftfartsskydd. Dock kan **flygningar till EU från tredjeländer** medföra sårbarheter. Det finns ett behov av att täppa till detta potentiella kryphål i säkerheten genom internationellt samarbete via Internationella civila luftfartsorganisationen samt bilaterala insatser för kapacitetsuppbyggnad i enlighet med FN:s säkerhetsråds resolution 2309¹². I januari 2017 inledde kommissionen tillsammans med medlemsstaterna och Europeiska utrikestjänsten arbetet med att utarbeta en matris som kombinerar riskbedömning och detaljerade sårbarhetsmoment för att ge en bas för prioritering och samordning av externa insatser för kapacitetsuppbyggnad. Samtidigt påskyndar kommissionen sitt arbete med att fastställa en gemensam strategi för säkerhet för sjö- och landtransporter, vilken bör vara riskbaserad, proportionerlig och hållbar.

Efter resultatet av diskussionen vid rådets möte (rättsliga och inrikes frågor) den 8–9 december 2016 efterlyste medlemsstaterna en reflektionsprocess om hur man ska hantera **kryptering i samband med brottsutredningar**. Kommissionen har inlett två parallella arbetsflöden – ett rättsligt och ett tekniskt – för att samla in information och utreda alternativ för hur man ska ta itu med behovet att komma över krypteringshinder när det behövs för utredning av grova brott och samtidigt upprätthålla tillit och säkerhet i den digitala världen.

När det gäller den **externa dimensionen av bekämpande av terrorism** är rådets slutsatser från februari 2015 på god väg att genomföras, med en ökning på 60 % av projekt för bekämpande av terrorism med tredjeländer med totalt 225 miljoner euro med inriktning på kapacitetsuppbyggnad för partnerländer. Diskussioner hölls med Tunisien vid den andra politiska dialogen på hög nivå om säkerhet och bekämpande av terrorism den 19 januari 2017. Där behandlades en handlingsplan om olaglig handel med vapen, gemensamt arbete kring finansiering av terrorism, stärkt gränsförvaltningskapacitet och ytterligare samarbete kring

¹¹ I linje med den gemensamma förklaringen från Europeiska rådets ordförande, Europeiska kommissionens ordförande och Natos generalsekreterare den 8 juli 2016.

¹² FN:s säkerhetsråds resolution 2309 (2016) av den 22 september 2016.

förebyggandet av radikaliserings, i syfte att enas om en gemensam handlingsplan för bekämpande av terrorism för EU och Tunisien 2017. Sedan början av året har EU också fört särskilda diskussioner om bekämpande av terrorism med ett antal tredjeländer, bland andra Saudiarabien, Ryssland och Australien, och stått värd för en delegation från Arabförbundet.

V. SLUTSATS

För att bygga en effektiv och hållbar säkerhetsunion krävs nära samarbete mellan kommissionen, Europaparlamentet och medlemsstaterna för att vidta både de lagstiftningsåtgärder och icke-lagstiftningsåtgärder som tillsammans stärker säkerheten för våra medborgare. Lagstiftningsprioriteringarna i den gemensamma förklaringen med relevans för säkerhetsunionen är viktiga byggstenar, och lagarbete kommer att krävas för att se till att de genomförs snabbt och fullständigt. Snabbt och effektivt genomförande måste följa för att dessa åtgärder ska bli effektiva. Kommissionen kommer att fortsätta att axla sin roll för att se till att så sker.